

Debesuota, diena 70°, naktį 50°.
Saulė teka 5:02, leidžiasi 17:02.

VOL. LV

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Balandžio-April 23 d., 1973 m.

Kaina 15c

96

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

MITCHELL ŽINOJES APIE PINIGUS ŠNIPAMS

SOCLENKTYNĖS - NAUJOJI VERGIJA

Viena didžiųjų vergovės apraiškų ruso-sovietinio gyvenimo praktikoje yra socialistinis lenktyniavimas. Jis buvo praktikuojamas visą laiką, o pastaruoju metu už visokeriopą lenktyniavimą varoma didžiausia propaganda. Visa sovietinė lietuvių spauda mirgėte mirga lenktyniavimo antraštelėmis. Dėl lenktyniavimų šaukiami mingai kolchozuose, fabrikuose, įstaigose, profesinėse sąjungose, kompartijos skyriuose ir kitur. Tai tikra karštieji spausai sunkiai dirbančius žmones. Darbo agitatoriai šokinėja ne tik apie kiekvieną kolektyvą, bet ir apie pavienius žmones, vis raginami — greičiau, greičiau, greičiau. Nuolatinės agitatorių brigados dirba išsijuose.

Š. m. vasario 10 d. Vilniaus "Tiesoje" rašoma, kad vasario 9 d. komunistų partijos centro komitete įvykęs platus pasitarimas lenktyniavimo reikalu. Tartasi ir kaip geriau organizuoti socialistinį lenktyniavimą darbo žmonių kolektyvuose, tarp atskirų ūkių, įmonių, organizacijų, tarp miestų ir rajonų. Pastarime dalyvavo atsakingi partiniai, tarybiniai, prosąjungų, komjaunimo darbuotojai, spaudos organų, radijo ir televizijos komiteto vadovai. Žodžiu, pastarime dalyvavo visa naujosios klasės grietinėlė. Toliau "Tiesa" "Būtinia toliau plėsti lenktyniavimą tarp atskirų dirbančiųjų, tarp brigadų, fermų, skyrių cechų".

Lenktyniavimą organizuos ir rezultatus vertins visokie partiniai ir nepartiniai varovai ir ragintojai. Nugalėtojams busiančios taikomos moralinio ir materialinio skatinimo priemonės. (Aišku, kad kitiems ir labai sunkiai dirbusiems nugalėtiesiems beliks tik nusiūstyti prakaitą ir tyliai paburnoti prieš užkrautą vergovę. E.)

Žodyno II laida

— Išleista antroji laida "Dabartinio lietuvių kalbos žodyno". Pirmoji laida buvo išleista 1954 m. Kaip š. m. kovo 7 "Tarybinis Mokytojas" praneša, antroji žodyno laida esanti žymiai padidinta: esą apie 60,000 žodžių. Vien tik žodžių, kurie prasideda raide "a", pirmoje laidoje buvo 2790, o antroje — 4185. Redagavusi redakcinė kolegija, kurią sudarė: J. Kruopas (ats. redaktorius), A. Lebedys, D. Lukšys, J. Paulauskas, J. Senkus, K. Ulvydas, Vilnius, 1972 m. (E)

NEW YORKAS. — Du kolumbiečiai buvo pristatyti į teismą už narkotikų įvežimą Ameriką. Abu vyrai turėjo nuplautas kojas. Dirbtinių kojų viduje policija rado 1 milijono dol. vertės kokaino. Policija buvo dirbtines kojas konfiskavusi, tačiau teisėjas įsakė jas sugrąžinti, žinoma, tuščias.

LONDONAS. — Britų parlamente Europos Rinkos priešininkai kritikuoja rinkos politiką, ypačiai nutarimą parduoti Sovietų Sąjungai 200,000 tonų sviesto po 20 centų svarą, kada Britanijoje sviestas kainuoja 60 centų. Parlamente išdoro sekreto-rius pavaduotojas pareiškė, kad rinkos centre buvo išleikta apie 120 mil. dol. suma. Britanija, įstojusi į rinką, ateityje žiūrės, kad tokios apgavystės nepasikartotų.

— Š. m. vasario 8 d. "Komjaunimo Tiesa" rašo, kad 1972 Lietuvos aviacija pervežusi 674 tūkst. keleivių, 8700 tonų krovinių ir mineralinėmis trąšomis apėjusi 300 tūkst. hektarų. (E)

IŠ VISO PASAULIO

MASKVA. — Septyni New Yorko studentai žydai buvo suimti Maskvoje už demonstraciją prie vizų išdavimo įstaigos. Jaunuoliai, šaukdami "Laisvės, laisvės", susėdo gatvės viduryje, kol milicija už 15 min. juos nusiūžė. Sekmadienį jie turėjo palikti Sovietų Sąjungą. Grupė buvo ir dvi merginos.

BELFASTAS. — Aitrių slaptoji armija persėdė britų kareivį. Kada trys moterys, išėjusios į gatvę bandė kareiviui padėti, jos irgi buvo sužeistos atrių šūviu.

MASKVA. — Penktadienį Kremliuje buvo minimas Lenino gimtadienis. Kalbą sakė Dimitri Ustinov, aukštąsias partijos pareigūnas. Jam pradėjus kritikuoti Kinijos politinę liniją, Kinijos diplomatai atsistojo ir išėjo iš salės namo.

ČIKAGA. — Pirmadienį Lake Calumet uostą turi atplaukti pirmas sovietų prekinis laivas "Dybosary" paimti 9,000 tonų Illinois užaugintų sojos pupelių.

ASHDOD. — Liuksusinis keleivinis britų laivas "Queen Elizabeth II" laimėdama atplaukė į Izraelio uostą Ashodą su 600 keleivių, daugiausia Amerikos žydų, atvykusių į Izraelio nepriklausomybės sukakties minėjimą. Laive buvo daug detektyvų, bombų ekspertų ir būrys britų marinių. Laivą Viduržemio jūra lydėjo britų karo laivai.

NEW DELHI. — Apie 1,000 indų demonstravo prie Amerikos ambasados reikalaujanti, kad Amerika neduotų Pakistanui ginklų. Indijoje tą dieną lankėsi aukšti valstybės departamentų pareigūnai Kenneth Rush ir Joseph Sisco.

MASKVA. — Užsienio korespondentams gerai pažįstamas Černiakov, užsienio reikalų ministras spaudos skyriaus direktorius, buvo pakeltas tos ministerijos generalinio sekretoriaus vieton. Prieš tapdamas spaudos direktorium Černiakovas buvo sovietų ambasadoriaus Washingtono pirmasis pavaduotojas.

BERLYNAS. — V. Vokietijoje 22 kino teatrai praėjusią savaitę pradėjo rodyti naują britų-italų gamybos filmą "Paskutinės 10 Hitlerio dienų". Hitlerio vaidmenį atlieka garsus britų aktorius Sir Alec Guinness.

MASKVA. — Disidentų šaltiniai praneša, kad Irina Yakir, kurią tardė KGB valdininkai, pasakoję, ką žinojo apie slapto kronikos leidimą. Saugumas suėmė apie 10 žmonių. Poetas ir vertėjas Anatoly Jakobson gavo KGB pažadą greit parūpinti vizą išvažiuoti į Izraelį, jei jis pasakos viską, ką žino apie slapto biuletenio leidimą. Jis atsisakęs kooperuoti. Dabartinių įvykių Kronika jau kuris laikas nebeprasirodo. (E)

Dviratininkai šiaurės Vietname gali važinėti vidurių gatvės. Čia matoma kelio kryžkelė, kurios viena šaka veda į Hanoj. Dviratis Hanojuje kainuoja apie 300 dongų, kas yra apie 75 doleriai.

Elta itališkai

Italų kalba Elta-Press š. m. vasario numeris susideda iš dviejų dalių — politinės ir religinės. Pirmoji pradedama JAV Valstybės Sekretoriaus William P. Rogers Vasario 16-sios praga laišku Lietuvos Atstovui Vašingtone p. J. Kajeckui. Po to sekta ta pati proga Lietuvos Diplomatinio Šefo St. Lozoraičio padarytas pareiškimas. Yra straipsnelis, pavadintas "Baltiškas šešėlis ant Europos Saugumo Konferencijos". Išsiai atspausdintas švedijos baltiečių memorandumas ryšium su ta konferencija, pasirašytas estų, latvių ir lietuvių (Valentinos Vilkėnas) organizacijų atstovų. Įdomi žinia apie slaptoją lietuvių spaudą ginkluoto pasipriešinimo sovietams laikotarpiu — išėjo net 14 leidinių: "Už Laisvę", "Kova", "Tėvynės Kovotojas", "Laisvės Varpas", "Laisvoji Lietuva", "Partizanai", "Už Tėvų žemę", "Laisvės Šauklis", "Laisvės Rytas", "Kovos Kelias", "Laisvės Žvaigžde", "Aukštųjų Kova", "Aukuras". Toliau aprašoma dabartinė pagrindžio spauda, kaip "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika" ir "Krikščioniškoji Spauda". (?)

Plačiai paminėta Vliko naujai išleista knyga "The USSR-German Aggression Against Lithuania", sovietų nacių sąmokslas prieš Lietuvą dokumentacija. Išsiai pscituotas "The New York Times" Vasario 16-sios praga tilpės vedamasis, taip pat minėtos kongresininkų prakalbos Vasario 16-sios praga JAV Atstovų Rūmuose ir Senate).

Religinėje dalyje yra žinios apie sustiprintą ateistinę propagandą studentų tarpe Lietuvoje, kreipimasis į Lietuvos ateistus būti akylais, nes tikėjimas Lietuvoje tebėra geras, buv. komunisto žydo Joseph Berger liudijimas apie lietuvių kunigų heroiskumą — jo knyga "Shipwreck of a Generation" ir kt. (E)

— Aleksoto parapijos altaris kun. Šaltis bute baltadienio mėnesį buvo padaryta krėvelė. Kratos metu buvo ieškota "samizdato" literatūros. Prienų parapijos klebonijoje kovo mėn. buvo padaryta smulki krėvelė. Kratos metu buvo ieškoma maldaknygių ir "samizdato" literatūros. (E)

Ragina užtarti Yakiro dukterį

NEW YORKAS. — Sovietų mokslininkas, kovotojas už žmogaus teises Sovietų Sąjungoje, kuri atėmė jam teisę sugrįžti į namus, Valery Chalidze paskelbė laišką New York Times laikraštyje. Jis ragina amerikiečius ginti Iriną Yakir, Peterio Yakiro dukterį. Laiške sakoma, kad Peter Yakir nuo 14 savo amžiaus buvo laikomas su tėvu kaliniais stovyklose. Paskutinėmis žiniomis, Yakiras tardomas palūžo ir papasakojo sovietų KGB saugumui apie disidentų veiklą. Dabar saugumas pradėjęs medžioti kitus žmogaus teisių kovotojus.

Chalidze praneša, kad nors Irina tik sausio mėn. pagimė savo pirmą vaiką, sovietų saugumas ją kasdien tardo, klausinėdamas apie pagrindinę spaudą ir Dabartinių Įvykių Kroniką. Irina kartą pasakiusi Chalidzei, kad jai pirmas motinos prisiminimas buvęs motinos veidas už kalėjimo grotų. Dabar yra galimybė, kad Irinos dukterė bus atskirta nuo motinos ilgiems metams, rašo Chalidze.

Egiptas gavęs iš Libijos lėktuvų

TEL AVIVAS. — Izraelio kariuomenės štabo viršininkas gen. David Elazar pareiškė užsienio spaudai, kad Egiptas neseniai gavo iš Libijos 35 prancūzų gamybos Mirage lėktuvus ir Hunter naikintuvus. Tie lėktuvai žymiai nepakeisla jėgos balanso, tačiau jie gali padidinti Egipto drąsumą pradėti naują karą.

Mirage lėktuvai bus valdomi Egipto pilotų, kurie neseniai Prancūzijoje, apsimetę Libijos pilotais, praėjo apmokymą. Generalas pranešavo, kad per ateinančius 10 metų vyks ginklavimosi lenktynės tarp arabų ir Izraelio, kuris išlaikysias savo dabar turimą jėgų persvarą.

NEW YORKAS. — Italė aristė Gina Llobrigida New Yorko viešbutyje buvo apvogta, vagys išnešė deimantų už 26,000 dol. Detroito apvogta Carol Channing, iš kurios kambario išneštas žiedas ir 11 porų blakstienų. Ji per radiją pasiskundė negalinti dirbti be savo blakstienų ir vagis jas atsiuntė į Channing viešbutį. Žiedą jis pasilaikė.

Sen. Lowell Weicker, R. iš Conn., pats vienas ėmėsi tyrinėti Watergate aferą, šalia kelių komitetų, kurie ją tyrinėjo. Jis pirmas pasakė turįs žinių, kad siūlytų galei suėmė Baltuosius Rūmus. Jo pareiškimai sukėlė didelį susidomėjimą, nes jis pats yra respublikonas.

DEMOKRATŲ CENTRO KOMITETAS IŠSIKRAUSTĖ IŠ WATERGATE RŪMŲ

WASHINGTONAS. — Penktadienį buvęs valstybės prokuroras ir prezidento Nixono perrinkimo kampanijos direktorius John Mitchell tris valandas atsakinėjo į klausimus federalinėje grand jury komisijoje. Jis pripažinęs, kad Watergate bylos nuteistųjų septynių asmenų teismo išlaidos ir advokatų honorarai buvo sumokėti iš prezidento perrinkimo komiteto kasos. Minima suma — 175,000 dol. Už tuos pinigus buvo reikalaujama, kad nuteistieji demokratų štabą šnipinėję asmenys tylėtų ir neišduotų aukštesnių pareigūnų, įveltų į šią bylą.

Nuotaikos sovietų parduotuvėse

MASKVA. — Viena sunkiausių sovietų piliečių kasdieninio gyvenimo naštų yra netvarkingos, prekių neturinčios parduotuvės, kurių tarnautojai šiurkštūs, nemandagūs ir lėtai patarnaujantieji. Spaudoje beveik kasdien galima rasti piliečių nusiskundimų. Pravdoje neseniai viena moteris skundėsi, kad įsėinant iš parduotuvės, jos rankinukas pardavėjų buvo nemandagiai iškratytas, lyg ji būtų kokio nusikaltėlio.

Marija Ivaniková ne tik nebuvo nusikaltusi, bet ji — nepaprasta pilietė. Paskutiniame komunistų partijos kongrese ji buvo delegatė ir buvo išrinkta į Aukščiausiąją Sovietą. Ji, be to, yra Socialistinio Darbo Herojė, tekstilės fabriko stachanovietė. Pravda apie jos iškratymą ir kitus trūkumus paskelbė ilgą vedamąją.

Prekybos viceministras Sergejus Trifonovas išdėstė spaudoje, kad greit bus padarytos prekybos įstaigų reformos. Bus uždraustos kontrolės ir kratos, lennancius 10 metų vyks ginklavimosi lenktynės tarp arabų ir Izraelio, kuris išlaikysias savo dabar turimą jėgų persvarą.

NEW YORKAS. — Italė aristė Gina Llobrigida New Yorko viešbutyje buvo apvogta, vagys išnešė deimantų už 26,000 dol. Detroito apvogta Carol Channing, iš kurios kambario išneštas žiedas ir 11 porų blakstienų. Ji per radiją pasiskundė negalinti dirbti be savo blakstienų ir vagis jas atsiuntė į Channing viešbutį. Žiedą jis pasilaikė.

Kinija parodė Pekino tunelius

PEKINAS. — Kinijos pareigūnai neseniai parodė vakarų korespondentams Pekino tunelių sistemą. Tie tuneliai buvo pradėti statyti 1969 m., po pasienio susikirtimų su Sovietų Sąjungos kariiviais. Sakoma, kad tunelius turi ne tik Pekinas, bet ir Sanchajus, Tiencinas, Kantonas ir kiti didieji kinų miestai. Tunelių uždavinys — civilių apsaugą karo atveju.

Visos didesnės parduotuvės, teatrai, salės turi įėjimą į požeminę sistemą. Tuneliai iškasti 26 pėdų gylyje ir visi veda į priemiesčius. Kinų pareigūnai sako, kad per šešias minutes nuo signalo paskelbimo apie 10,000 žmonių jau būtų tuneliuose, o atvirus laukus.

Mitchell, klausinėjamas korespondentų, pasakė nieko nežinąs apie nuteistųjų vyrus, jų advokatus ar jiems sumokėtus pinigus. Jis pasitraukė iš respublikonų komiteto prieš pinigų išmokant.

Watergate bylos smulkmenos tik dabar pradeda aiškėti, kai vienas iš nuteistųjų pranešė investigacijų komitetui norįs daugiau papasakoti, negu buvo atidengta teisme. Spaudoje jau pasirodė klausimų, ar tyrinėjamas apie šį skandalą nedaug iki paties prezidento Nixono? Vienas iš prezidentui perrinkti komiteto vadovų Jeb Stuart Magruder išdėstė, kad Watergate smulkmenas žinojęs ne tik buvęs prokuroras Mitchell, bet ir prezidento teisinis patarėjas John Dean.

Penktadienį demokratų partijos centro būstinė buvo perkelta iš Watergate pastato į naują pastatą, kuris priklauso Aviacijos linijų pilotų sąjungai. Naujas demokratų centras yra netoli Baltųjų Rūmų, nepertoliausiai nuo senų patalpų Watergate pastate. Demokratų partija pripažįsta, kad senasis centras nebuvo partijai laimingas. Iš ten vadovaujant, partija du kart pralaimėjo prezidento rinkimus, pergyveno įsilaužimus ir šnipinėjimą, įsigijo nemažai skolų. Nuo pirmadienio demokratų partijos centro komitetas bus 1625 Massachusetts av. Washington, D. C.

Izraelitai nelinkę atiduoti žemių

JERUZALĖ. — Didelė dauguma Izraelio piliečių nenori sugrąžinti arabams jų žemių. Viešosios opinijos apklausinėjimas parodė, kad net 96% izraelitų pasisako prieš Sharm El Sheikh pusiasalio grąžinimą Egiptui, 93% neatiduotų Sirijai Golano aukštumų, 66% pasilaikytų Gazos pakraštį. Tačiau 59% sutiktų atiduoti Egiptui dalį Sinajaus dykumos.

Idomu, kad prieš keleris metus panašūs apklausinėjimai rydydavo didesnį nuolaidumą. Tada daugiau žmonių pasisakydavo už arabų žemių atidavimą arabams. Žmonių nuotaikas sugriežtinę arabų teroristų puolimai Muenchene ir kitur. Panašios nuotaikos pasireiškiančios ir pacioje Izraelio vyriausybėje.

po 10 minučių apie 80% visų gyventojų būtų tuneliuose. Gyventojai kiekvienas turi aiškius nurodymus, kur eiti, kuriomis gatvėmis. Ateityje tuneliuose bus įrengti fabrikai, poilsio salės, valgyklos ir miegamieji. Tačiau svarbiausias tunelių tikslas yra apsaugoti žmones nuo radiacijos, kilusios iš branduolinių bombų. Apsauga būtų laikina, tačiau daug žmonių galėtų tuneliais pasiekti užmiesčius ir atvirus laukus.

FLORIDA

Zemės ir namų kainų nepaprastas kilimas

1962 metais pirmą kartą atsi-
lankius į Miami Beach, buvo tik
keliolika didesnių viešbučių su
pirmajam „Americana“. Da-
r visos pajūris, bent 25 my-
lios abipus Collins ave. (A1A)
atstatytas net didesniais už
Americana statiniais. Ne tik dy-
knes ir raistai, bet ir dauge-
lės mažesnių namų užleido vie-
tas milžinams. Ir tik vos per
dešimtmetį, ne tik pajūrio —
Miami Beach, Hollondel, Holli-
wood — bet ir Miami miesto
vagas pasikeitė veik per dešimt-
metį. Ne tik statiniai, bet ir susi-
stėjimu.

Čia gyventojai ar jų rinktos
valdžios — praeitį ne tik
gamtos grožio išsaugojimą, bet
neatkreipė tinkamo dėmesio į
flankos (Intracoastal Water
way) teršimą. Bet ar galėjo ir
turėjo pakankamai atsparos,
rieš milijnišką kapitalo antplū-
dį atsispriti? Pinigai visur vis-
ką nulemia, o labiausiai JAV.
Jei kas pinigų pasigauna gabiu
protavimu — ne atsitiktinumu
— susivokia kur juos investuoti,
kad atneštų didesnę naudą; ne-
pasikliauja bankų procentinėmis
nuotrupomis. Tokiais galima
skaityti ir tuos, kurie ar pra-
matančiai, o kad ir atsitiktinai
tinkamą vietą pirkto ar per-
ka žemes.

Kovo 11 dieną Charles Kim-
ball teigia Miami Herald, kad
už žemę mokamos kainos Pieti-
nėje Floridoje yra per visą krast-
ą istoriniškai aukščiausios. Del
šių kainų nepaprasto iškilimo at-
sirasia naujų milijonierių. Savo
tvirtinimui paremti, pasinau-
dodamas teisme registracijos
įrašais, patiekia visą eilę pavyz-
džių konkrečioms vietovėms ir
pardavėjų — pirkėjų tikromis pa-
vardėmis.

Stai, kai Grace Renard 1946-7
metais pirkto 20 akrų žemės, ji
buvo taip toli nuo visokių iški-
limo galimybių, kad laikyta tie-
siog bevercia ir sumokėjo \$930.
Dabar tulas Ryder jam už vieną

akrą moka po \$65,000 — viso
\$1,300,000.
Kitas pavyzdys, kur tolimame
Miami pietvakariame užmie-
styje 567 akrų žemės plotas 1952
m. buvo parduotas už \$17,100,
1969 m. — už \$311,850, 1970 m.
— už \$467,800. Dabar pardu-
ta už \$1,272,200.

16.8 akrų, vadinamoj sodų
apartamentų apylinkėje, kurie
1958 m. kainavo \$231,200, šiais
metais parduota už \$920,000.

Vėl kitas sklypas 72.5 akrų
NW 127 ave ir 25 st. 1963 m.
parduotas už 70,500 ir 1969 m.
— už 180,000, dabar parduotas
už 800,000.

Už Homestead miestelio (30
mylių į pietus nuo Miami) 120
akrų 1958 m. parduota po \$800
už akrą, dabar po \$4,376.

Šiais metais kanadiečių kom-
panija nupirko 70 akrų žemės
plotą prie Richmond Dr. ir SW
112 ave už \$1,150,000, kai 1969
m. pirkto už \$498,000, o 1972 m.
už 900,000.

1973 m. sausio 28 d. The Mia-
mi Herald rašo, kad prie W.
Flagler st. ir NW 107 ave. Ass.
Housing Corporation praeitu
metų gegužės mėn. nupirko 75
akrus už \$2,000,000 ir tik ką
pardavė iš to žemės ploto 10
akrų už 3,400,000. Prie North
Kendall Dr. ir SW 152 ave, 34
akrai 1966 m. parduota už \$85-
0000 1968 m. — už 255,000, 1972
m. — už \$425,000 ir dabar —
už \$1,028,000.

Pietiniame Miami priemiestyje
(107 ave. ir 130 st.) 20 akrų
1960 metais parduota už \$85-
000, 1972 m. — už \$224,000.

Ir vėl prie North Kendall Dr.
ir 127 ave. 30 akrų 1969 m. pa-
rduota už \$90,000, 1971 m. —
už 425,000 ir vėliausiai už \$1-
132,000.

Apie 35 akrai prie Tamiami
Trail ir SW 94 ave. 1968 m.
kainavo \$141,500, dabar pardu-
ta už \$1,550,000.

Tokių pavyzdžių galima būtų
teisti kelis kartus daugiau, bet
ir šie jau parodo, kad iškiriųjų

atsirado gerokas skaičius nau-
jų milijonierių.

Zinovai skelbia, kad 5,000-
10,000 dol. vienui akrai žemės
kainos pakilo per paskutinius 6
mėn., o per paskutinį vienu me-
tų laikotarpį vidutiniškai 22%.
Daugel Real Estate darbuotojų
nurodo, kad šis neįtikėtinas že-
mės kainos kilimas, pasireiškęs
Dade apskrįčio pietinėje daly-
je per paskutinius du metus,
yra išdava pratsiamo Sunshine
PKWY greitkelio iki Homestead.
Šios apylinkės ūkininkai dabar
net nebeparduoda savo žemių;
laukia kol greitkelis bus praves-
tas ir kokią galutinę įtaką pa-
darys.

Investuotojai nkreipia dėme-
sio ir į sėryšę su kanalizacijų
stoka jau metai veikianti mora-
toriumą statyboms reguliuoti.

Charles Babcock, jo vardo sta-
tybininkų korporacijos presi-
dentas, tvirtina, kad didelės su-
mos pinigų esančios atitraukia-
mos iš stakų (biržos) biznio ir
čia investuojamos į žemę.

Zemės kainų iškilimas remia-
si esamomis ir numatomomis
namų statybomis.

Dr. R. P. Wolff ekonominio
tyrimo instituto duomenys ro-
do, kad moratoriumas nei kiek
statybų ne tik nesulėtino, bet
vis kilo ir kilo: Dade apskr. 1970
metais statybos vyko \$609 mi-
lijonų, 1971 m. \$775 milijonų,
apimtyje, o praėjais metais iš-
kilo virš \$1.3 milijonų.

The Miami Herald balandžio
1 d. Andy McGill savo rašiniui
palengvino išsarnpioti iš užsi-
moto išryškinti namų kainų
klausimą. Nė po pastabos, kad
taip nelauktai mėsos kainos iš-
kilo, nukrypsta prie namų kainų.
Ir nebebranda, kad mėsos kainų
kilimas sudarytų kokią tikrai iš-
skirtinę padėtį.

Pradeda Marvin Rose atveju,
kurs prieš 6 metus pirkto naują
namą už \$20,000 ir prieš 8 mėn.
pardavė už \$45,000 ir dar graū-
denasi, kad nepahukęs bent 60
dienų, nes būtų gavęs \$52,500.
A. McGill tvirtina, kad tai esąs
tipingas pavyzdys visam: Dade
apskrityje. Bet tai nesą vien tik
inflacijos padariny. Laura Mc-
Carthy statistiniai duomenimis
pasiremama tvirtina, kad per
visą krastą niekur tiek žmonių
(virš tūkstančio per dieną) nei-
sikuria kaip Floridoje. Palygini-
mai čia dabar esanti padėtis, kaip
prieš 20 metų buvo Kalifornijoje.
Tačiau Florida galinti žmones
labiau dominti, nes iš čia ir Pie-
ti Ameriką ir Bahamų salas taip
arti, o ir New York, Washing-
ton, Chicago — tik pora valan-
dų kelionės lėktuvu. Ir pietinėje
Floridos dalyje Atlanto bangose
galima maudyti per istisus me-
tus. Ir prieinama išvados, kad
dar šitame dešimtyje Miami bū-
sianti JAV penkių didžiausių
miestų tarpe (?).

Prie miesto augimo ir nepa-
prasto kainų iškilimo turėta įta-
kos ir pabėgėlių iš Kubos (virš
300,000) isikūrimas. Jie esą
sunkiai dirbantieji ir taupūs.
Savo santaupas investuoja į ne-
judamą nuosavybę.

Leo Adde nurodo, kad ir iš
Pietų Amerikos kraštų, kuriuo-
se nėra politinio pastovumo, ka-
pitalas plaukia į JAV ir pato-
giausia sustoti Floridoje. Miami
ir esanti toji palanki vieta.
Taigi statybas skatina di-
delis žmonių antplūdis.
Ch. Kimball šių metų balan-
džio 8 d. The Miami Herald tvir-
tina, kad 1970 m., kas trims šei-
moms Dade apskr. isikūrinčioms,
tebuvo pastatomas tik vienas
butas. Ir kai buvusieji laisvi
butai buvo užpildyti statybos,
anot jo taip ir išbujusios „ra-
ketiniu greičiu“.

Kovo mėn. paskelbti viso kra-
sto tyrimo duomenys rodo, kad
daugiausiai mokama už namus
Miami, tik Bostonui ir New York-
ko miestams tepralenkiant.

Mėginant pateikti paskirų
vietovių kainas ir jų kilimą, rei-
kia pabrėžti, kad ir Miami yra
pigų rajonų, būtent, dėl esamos
ar galimos susiburti rasinės
daugumos.

Miami Beach, kur paskutiniu
laikū ir lietuviai gausiai kuriasi,

Clevelando mieste meras Ralph Perk visą laiką glaudžiai bendradarbiauja su Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininku ir vadovu. Jis nori dalyvau-
ti Amerikos lietuvių rusiškosios šventės ir pasakų kalbas. Meras Perk gra-
biai palaikė Viko surūdame suvažiavime ir vasario 15 dienos minėjime.
Paveikė maitinamą Clevelando merą, duodantį lietuviams Lietuvos nepri-
klausomybės sukakties proklamaciją. Iš kairės į dešinę matome interierų
R. Kugūki, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininką, inž. A. Pavilaitį, merą
R. Perk, JAVos skyriaus vicepirmininką E. Nakveičiūtę, Alfes skyriaus vi-
daus reikalų vadovą A. Jonaitį ir radijo programos vedėją J. Stumpužį.

namų kainos pabrėžtinai kylan-
čios.

Namų pardavinėtojas David
Muscat sako: „...namas, kuris
prieš 10 metų kainavo \$35,000,
dabar kainuoja \$70,000, gi pa-
čiame „Beach“ veik nebegalima
nupirkti namo pigiau \$45,000“
ir „...vidutinio stovio su trimis
miegamaisiais ir centrinio oro
vedinimu, namas kainuoja \$65-
000“ . Bet nedaug skirtingiau
yra ir Miami arba artimos apy-
linkės. O yra ir brangesnių ra-
jonų. Pav. Coral Gables, 13050
San Mateo, liuksusinis prie van-
dens namas, statytas 1969 m.,
parduotas už \$68,000, gi praei-
tais metais parduotas už \$95-
000 ir dabar, tik 6 mėnesiams
praejus — už \$105,000.

Miami, 7800 SW 36 St., ant
65x100 pėdų sklypo, namas 1962
m. parduotas už — \$13,000,
1969 m. — už \$18,000, ir dabar
— už \$28,500. Carol City na-
mas 1963 m. parduotas iš var-
žytinių už \$11,500, o praeitą
liepos mėn. — už \$26,200.

Trijų miegamųjų namas Key
Biscayne pastatytas 1962 m. ir
parduotas už \$11,000. Dabar
parduotas už \$44,500.

Pietiniame Miami, 4000 SW
104 ave., 1964 m. namas kai-
navo \$13,000, 1972 m. pardu-
tas už \$40,000. Namas 9800 SW
48 st. 1964 m. parduotas už \$15-
500, o jau 1972 m. už \$35,000.

Be vienos šeimos namų gal
verta žvilgtelti ir į daugia-
bučių namų kainas.
Miami Beach (235 ir 245 79
st.) du namai po 4 butusėjo
iš rankų į rankas sekant: 1969
m. už \$72,000, ir rudenį — už
\$82,000, 1970 ir rudenį — už
o dabar — už \$112,000.

North Miami, 11680 NE 18
st., 18 butų namas 1966 m. iš-
varžytinių parduotas už \$140-
700 ir liasvai: 1968 m. etais už
— \$170,000, 1971 m. už — \$265-
000 ir dabar — už \$285,000.

Ocean Haven Hotel, 155 Ocean
Dr., Miami Beach (pigioje Mia-
mi Beach pietinėje dalyje) 1967
m. parduotas už \$285,000, 1969
— už — \$375,000, 1970 m.
— \$440,000 ir dabar — už \$522-
800.

Colony Court Motel, Coral
Gables, 700 S. Dixie HW, pasta-
tytas 1960 m. 1962 m. pardu-
tas už \$141,500, 1968 — už \$170-
000 ir dabar — už \$240 tūks-
tandį.

Iš pateiktų pavyzdžių matosi,
kad ir didelių namų kainų ki-
limas yra panašus kaip ir vieno
buto namų.

Advance Mortgage korporaci-
jos pusmetinė apžvalga apie na-
mų pardavimą JAV rodo, kad
linkė, iš 16 daugiausiai namus
Miami — Fort Lauderdale apy-
parduodančių apylinkių užima
pirmą vietą. Korporacijos va-
dovas D. Davis teigia, kad čia

dabar n amai parduodami apie
40% brangiau nei prieš 2 me-
tus ir vidutinė kaina yra 15-20%
aukštesnė kaip prieš metus. Vi-
so krasto kainos pakilimas esąs
tik 10%.

Ch. Kimball tvirtinimu, Pie-
tinėje Floridoje kainos ir šiais me-
tais kilsiančios tuo pat intensy-
vumu. Tačiau statybų intensy-
vumą ateityje manoma sumažė-
siant. Tuo klausimu Fort Lau-
derdale ekonomistas Scott Ge-
temy išsireiškia: „...dar žingsnis
į žais, dedanti aukštesnius kiau-
šinius nejudomo turto pavidai-
n, gali būti pasmaugta“. Jo ži-
nionis namų paklausos 50% su-
daro darbus surandantieji, 25%
šiai pinigingieji ir 25% pensi-

ninkai. Žemės ir namų kainų ne-
paprastas kilimas pirmiausiai iš-
stumsis pirkėjus pensininkus.
Tas atsiliepia į butų pastatų
perteklių. Taigi prasidėsias par-
davimų lėtėjimas ir išnuomavi-
mo sunkumai.

Besidairant naujai kurtis ar
patikimiau sutautas investuoti,
pravartu kaip žemės taip ir na-
mų kainas lyginti su kitų vie-
tovių kainomis, taip gi su kainų
kilimo ar pastovumo galimybė-
mis.

Floridoje esamas galimybės,
atrodo, verta atkreipti dėmesį
ne tik pavieniams, bet ir apdai-
resnioms visuomeninio kapitalo
turinčioms valdyboms. Daugu-
mas mūsų organizacijų tebepa-

sikliauja laukiniais procentais.
Tautos kultūrinis lygis yra
svarbus veiksnys ir kovoj už
laisvę ir išlikimą. Tačiau lygia-
greičiai svarbi yra ir medžiagi-
nė atrama. Vargu žydai turėtų
tik įtakos vien apšvieta tesi-
remdami. Šią prielaidą verta
svarstyti atsidedus ir išsamiai.
Ji lygiagreti su pocios laisvės
siekiu.

Petrus Šilas

Why Americans own \$54,000,000,000 worth of U.S. Savings Bonds.

One good reason is the Payroll Savings
Plan. About three-fourths of all Bonds
are purchased through the Plan. It's
helping Americans save more money
than they ever dreamed they could.
That's because the Payroll Savings
Plan is such an easy way to save. All
you do is sign up where you work and
the amount you specify is set aside from
each paycheck and used to buy U.S.
Savings Bonds. It's the easy way to
build a great egg.
You've got your reasons to save money.
There's one great way to do it painlessly.
Join the millions who are buying Bonds
the Payroll Savings Way.

Take stock in America. Buy U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią
knygų spintą ar lentyną:

- K. Bielinis, **PENKTEJI METAI**, gražiai įrista, 592 psl. \$6.00
- K. Bielinis, **DIENOJANT**, gražiai įrista, 464 psl. \$6.00
- Prof. Vaclo. Biržiška, **ALEKSANDRYNAS**, 1 tomas, gražiai įristas, 431 psl. \$7.50
- Prof. Vaclo. Biržiška, **SENŲJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTO-RIJA**, I dalis, 208 psl. įrista — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl. įrista — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00
- Dr. K. Grinius, **ATSIMINIMAI IR MINTYS**, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, **LIETUVA BUDO**, gražiai įrista, 416 psl. \$5.50
- Kipras Bielinis, **GAVA TO JUNG**, 492 psl., minkštasis viršelis. \$5.00
- Juozas Liudzius, **RASTAI**, 250 psl. \$3.00
- P. Liudzius, **ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDZIŲ**, 88 psl. \$1.00
- S. Michelsonas, **LIETUVIŲ IŠEIVIJŲ AMERIKOJE**, 297 p. minkštasis viršelis — \$4.00, įrista — \$5.00
- Dr. V. Sruogienė, **LIETUVOS ISTORIJA**, gražiai įrista 968 psl., dabar tik \$10.00

NAUJIENOS.

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu-
vių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis.
Čia suminėtus knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapčinskis, **SIAUBINGOS DIENOS**. Atsiminimai apie lei-
diantį Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyk-
lose Vokietijoje. 273 psl., kietasis drobės viršelis kainą 4 dol.

J. Audėnas, **PASKUTINIS POSEDIS**. Minčių tikslumų aprašyta
paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra
išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir
asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS IŠPUGOJŲ KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ.
Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakuose.
Klaipėdoje ir Palangėje. Vaizdus aprašymas, kaip ji ten matė, kokias
kaibas girdėjo ir kaip žmonės pasakė. 95 psl. \$1.00. Yra taip pat
išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, **MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ**. Kelionės į Lietu-
vą išpūdziai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, **KELIONĖ Į ANAPUS GELBŽINIS UZDANGOS**. Au-
toriaus pastabuma neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei
užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Macūnas, **VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISVUOSE**, 1944-54 m. 49
psl. \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultū-
rinį gyvenimą. Skurdū tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juo-
kingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 **ANEKDOTUS**
52 psl. \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami.
NAUJIENOS, 1739 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL 60608
atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant
čekį ar piniginę perlaidą.

Pastabos iš tolo

Kas vadovavo Klaipėdos sukilimui?

Ryšium su Klaipėdos sukilimo 50 metų sukaktimi, nemažai apie tai buvo rašoma, primenant įvykius ir žmones, nušėlusius Klaipėdos krašto gražinimą Lietuvai 1928 m. Ta proga pasitaikė ir nevisai tikslūs informacijų, kurios, nieko stebėtino, po 50 metų darosi vis daugiau netikros. Štai viena, gana grubiai netikslų, tokių "informacijų" pakartota Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organe "Pasaulio Lietuvis" š. m. Nr. 26-62. Būtent, čia perspausdinta žinutė iš Vokietijos LB V-bos "Informacijos", apie Klaipėdos priklausomybę Lietuvai. Toje žinutėje, tarpe kita ko, sakoma: "Sukilimui vadovavo Erdmonas Simonaitis, Jonas Budrys ir kt. Lietuvos vyriausybės priešakyje stovėjo Ernestas Galvanuskas".

Tokia informacija, apie vadovavimą sukilimui, yra ne tik labai netikslė, bet net lygi istorijos faktų iškraipymui. Nesgi visiems, kas kiek arčiau yra susipažinęs su Klaipėdos sukilimo istorija, yra žinoma, kad Erdmonas Simonaitis jokiame sukilime nevadovavo. Sukilimo faktinuoju vadovu buvo Jonas Budrys - Polovinskas. Netgi, kai reikėjo sudaryti taip vadinamą sukilėlių direktorią, tai Vyr. Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto nariams reikėjo padėti daug pastangų, kol E. Simonaitis sutiko užimti tos direktorijos pirmininko postą. Apie tai Klaipėdoje buvo plačiai kalbama ir komentuojama tų žmonių tarpe, kurie tą laikotarpį gerai žinojo. Jis net nebuvo Vyr. Maž. Lietuvos Gelbėjimo K-teto nariu (Vyr. Maž. Lietuvos Gelbėjimo Komitetai sudarė ir šilutės

manifestą pasirašė: Martynas Jankus — pirmininkas, Jurgis Strėlys — 1 vicepirmininkas, Vilius Saulinskas — sekretorius ir Jurgis Brūvelaitis — komiteto narys ir reikalų vedėjas). Be abejo, tai nei kiek nemažina E. Simonaitio nuopelnų sukilimo paruošimo darbuose ir po sukilimo. Bet tai dar jokių būdu jį nepadarė sukilimo vadu. Gal vertėtų laikytis dėsnio: "Kas Dievo — Dievui, kas karaliaus — karaliui".

Kai kuriais atvejais Klaipėdos sukilimo istorija taip netiksliai, kad net klaidingi fotografiniai faktai pateko į Liet. Enciklopediją (Kapočiaus). Gaila — dabar jau pėvelu juos pataisyti, nebent antroji L. E. laida būtų rengiamasi išleisti. Kada?!

Žiūrint į reikalą iš linksmesnės pusės, tereikia pasiskaityti Tarybinę Enciklopediją, kurios 2-me tome sakoma, kad pasinaudodama TSRS draugiška pozicija "Lietuvos vyriausybė pasiuntė savo kariuomenę į Klaipėdos kraštą ir užėmė Klaipėdą". Pagal komunistinę istoriją jokie sukilimo nebuvo.

Žuvo Jurgis Kudokas

Šiomis dienomis, Torrance mieste, Calif., eisimo nelaimėje žuvo to miesto policijos valdininkas Jurgis Kudokas, kai jo vairuojamas automobilis, nustojęs vairo kontrolės, atsimušė į elektros laidų stulpą. J. Kudokas (tuo metu — vidunaktyje, kaip policijos valdininkas buvęs "off duty") su savo kolega, kitu policijos valdininku, automobiliui atsimušus į stulpą — buvo išmesti iš automobilio ir tokiu atveju, be abejo, buvo sunkiai sužeisti.

Nežiūrint skubaus greitosios

pagalbos pastangų patarnavimo — J. Kudokas nuvežtas į ligoninę nebuvo išgelbėtas, gi jo draugas tebėra, sunkiai sužeistas, kritiškose būklėse. Bet čia dar nėra tragedijos pabaiga: Torrance miesto policijos būstinėje pranešimą apie automobilio katastrofą ir J. Kudoko žuvimą — priėmė jo žmona, kuri taip pat yra policijos valdininkė ir tą naktį ten buvo tarnyboje. Gaila jauno vyro, kuris garbingose policijos pareigose teisebuvo vos apie penkerius metus.

Milijonierius — "Lithuanian immigrant"?

Beveik per visą Ameriką, labai neseniai, nuskambėjo Edward Krock vardas, ryšium su jo nepaslaugumu — kiek tai liečia mokesčių mokėjimą. Matykite, pagal spaudos pranešimus, tas milijonierius kažkaip "pamiršęs" sumokėti beveik apie pusantro milijono dolerių mokesčių, kas buvo galima padaryti nepardant beveik daugiau kaip šešių milijonų dolerių pajamų, tam tikru labai nesenu laikotarpiu.

Kokia čia būtų dėlto bėda? Mr. Krock turbūt nėra nei pirmininkas, nei paskutinis toje srityje. Bet kas mano dėmesį atkreipė į tą "genialų" milijonierių, tai aplinkybė, kad vienas TV žinių komentatorius, perduodamas šito mokesčių mokėjimo nesuspėjimo žinią, pasakė, kad E. Krock yra "Lithuanian immigrant". Gerai, kad pasakė. Būtu geriau, kad E. Krock nebūtų buvęs "Lithuanian immigrant".

Ne be to, tas pats komentatorius, lygiai ir didžioji Amerikos spauda pastebėjo, kad E. Krock, savo laiką, buvo labai dažnas svečias Baltuosiuose Rūmose J. F. Kennedy ir L. B. Johnson administracijos laikotarpiu.

Senas vynas ir Vitalis Žukauskas

Nežinau ar ilgus metus iševioję išlaikę sveiką lietuvišką humorą — juokdarystę — to meno veteranas Vitalis Žukauskas ragauja bet kokią vyną. O vis dėlto, įtariu, kad jis turi labai daug panašumo su vynu rūšiavimu (ar ragavimu) — labai specifiniai. Negincijama taisyklė: juo vynas senesnis — juo jis geresnis.

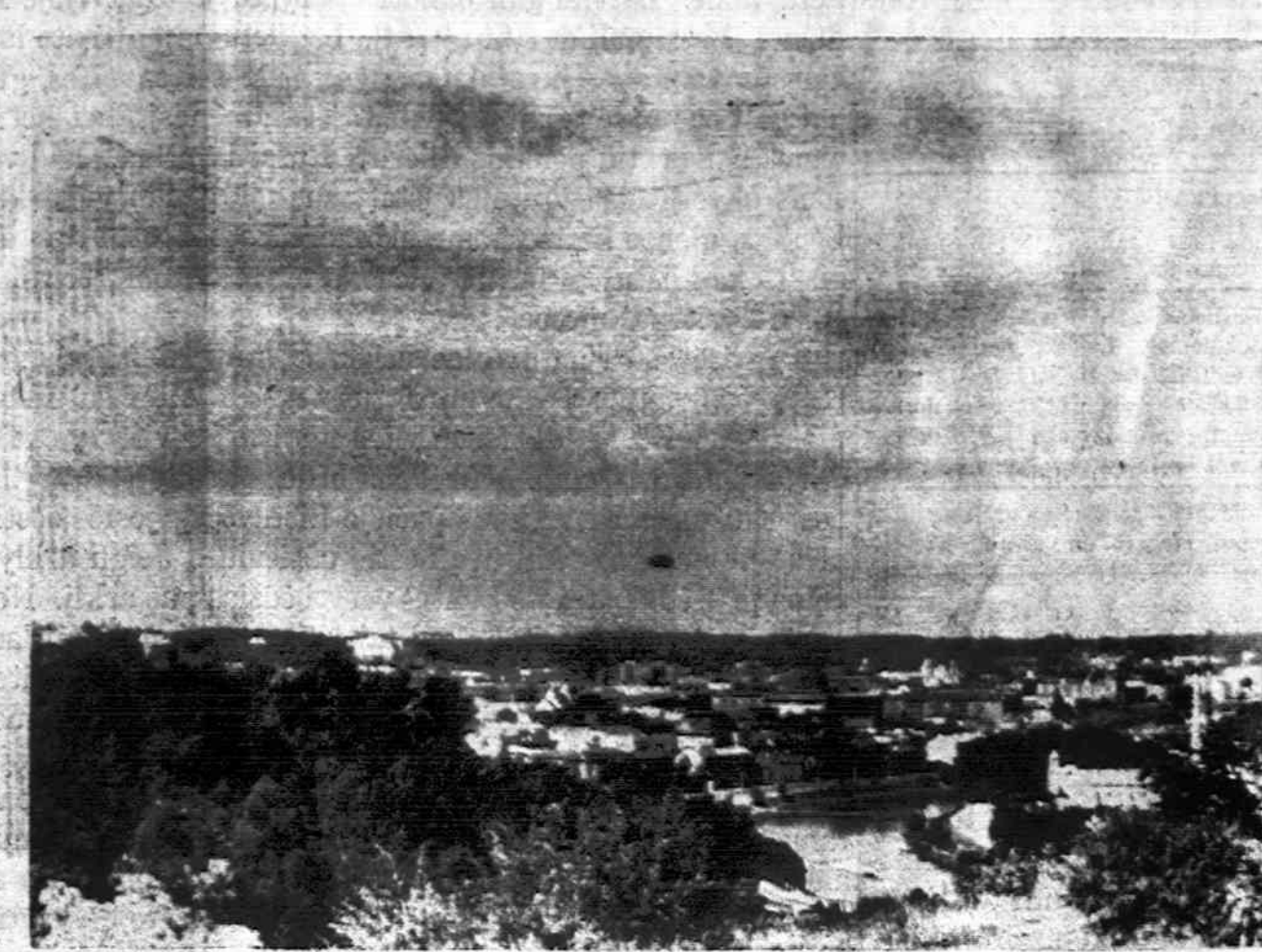
Taip, čia sutapdinsime ir juokdarystės aktorį Vitalį Žukauską, kuris neseniai (balandžio 7 d.) Pacifiko krantuose, Los Angeles mieste, to miesto lietuvių kolonijos (ir aplinkinių) radijo valandėlės vadovu pakviestas, parapijos salėje davė solo "humoro koncertą", sužavėjęs apylinkių prisirinkusią salę; tokio mis progomis — be šokių, publikos labai gerai vertinusios V. Žukausko viešnagę. Vienas tokių: Vitalis Žukauskas — kaip geras vynas: juo senesnis — tuo geresnis...

Estonia — taip, bet kur Lithuania?

Mažai nesusipratimai gyvenime — yra įvadu didesniems ginčams politikoje. Kai mūsų veiksniai daro pareikšimus Lietuvos laisvės reikalui, beveik niekada neapsieina nepamatinę Latvijos ir Estijos. Visai natūralu: juk tai bendras likimas. Toks atspindis, kiek liečia lietuvių, matomas ir privačiame lietuvių gyvenime, nes lietuvis niekada neužmiršta priminti, kad lygiai tokia nedalia yra užgulusi ir latvio bei esto tėvyne. Kitaip, bet gi, yra kur prisistato latvis ar estas... Štai (menkas tai dalykas) jau ilgas laikas perku popierines nosinaites vartojimui automobiliuose, supakuotas spalvinguose kartonėliuose, apspausdintuose tai orinio susisiekimo bendrovių vardais, su jų emblemos, tai daugelio valstybių pavadinimais su tų valstybių vėliavomis... Pietų Amerikos, Azijos, Afrikos, Europos ir kt. kontinentų valstybių vardus ten falime rasti, tarp kurių ir Estonia. Nei Lithuania, nei Lat-

Pavergtoje Lietuvoje

FOTO REPORTAZAS

Vilniaus panorama iš Gedimino kalno, žiūrint į pietvakarius. Žemiau, dešinėje, matosi sraunioji Neris. Galima drąsiai tvirtinti, kad 99% šiame paveiksle, imtame praeitą rudenį, matomų namų buvo pastatyti prieš kokią 70 ar net 80 metų. Dabar tie namai apšėpę ir apleisti. Bet kada jie buvo nauji ir gerai prižiūrėti, tai Vilnius turėjo būti vienas gražiausių miestų pasaulyje. Jis dar ir šiandien labai žalias, paskendęs medžių ir lapų jūroje.

Ir dar žodis kitas

DĖL VASARIO 16-SIOS MINĖJIMŲ

P. STRAVINSKAS

Čia atsakau į p. Stasio Juškeno 1973. IV. 19 d. Naujienose padarytas man kritines pastabas dėl mano straipsnio lietuvių Vasario 16-sios minėjimo, paskelbto 1973. IV. 14 d.

1) Sutinku, kad mūsų žmonės nemėgsta ilgų paskaitų Vasario 16-sios minėjimuose. Jų publika nemėgsta gal dėl to, kad, klausantis paskaitos, reikia, matot karį su prelegentu galvoti, taip sakant, dirbti protinį darbą. O to darbo "pilsio dieną" žmonės dirbti nenori. Kur tau klausysis auditorija rimtos, probleminės paskaitos, kada laukia jos, anameninėje programos dalyje "Kalvelis" su "Mikita"... Na, jei taip jau iš tikrųjų yra ir kitai būti negali, tai siūlyčiau "pagrindinių paskaitų" minėjimuose visai neskaityti, ypač gi į minėjimus nekviesti prelegentais svečių iš tolimų vietų. Jei kviečiamas į minėjimą svečias iš tolimos paskaitytis rimtai probleminei paskaitai, tai jam turi būti duodama ir pakankamai laiko atlikti apsiimtai pareigai. Garbingai iškviestas į sceną, svečias su kantrybe visų (net ir tų, kuriems jis nepatinka) turi būti išklausomas, o ne vejamas kaip... nežinau kas, iš tos "garbingos

vietos" užčiaupta jam burna... Taip šurkščiai, prelegentų ir dar svečių įžeidžiančiai nesielgia jokia kultūringa publika.

2) Sutinku ir su p. Stasio Juškeno teigimu, kad šiemet Marquette Parke, Marijos Aukš. Mokykloje Vasario 16-sios minėjimo programa užsėtė per ilgai, bet tas vis tiek nepateisina tų, kurie taip negražiai, taip neteisingai ir šurkščiai pasielgė su mūsų garbingu svečiu prof. dr. J. Balui, skaičiusiu užkrai gerai paruoštą ir vertinamą minčių paskaitą. Ne jis buvo kaltas, kad minėjimo rengėjai programą perkrovė visa eile kitų kalbų ir dar kitokių nereikalingų "punktų". Tai už

ką jam padaryta tokia moralinė skriauda?

3) Savo labai korektiško, taktiško ir mandaus oponento p. Stasio Juškeno paprašytas "išstarti kokią žodelį minėjimų rengėjams, nebojančioms žmonių pageidavimų" (neperkrauti minėjimų programų), aš siūlyčiau Vasario 16-sios minėjimus ruošti tegul ir Altui, bet sudarius plačios apimties minėjimų renginių komisijas, pakviečiant į jas, jei galima, tai net ir visą Altą sudarančių (gal net ir kitų) organizacijų atstovus ir su jais visais aptariant minėjimų programas. Kiekvienam programos punktui turi būti griežtai apribotas laikas (net ir amerikiečių kalboms), įspėjant visus (ne tik pagrindinių kalbųtojų), kad jie neperžengtų jiems skirto laiko ribos. Jeigu manęs ilgesnės "pagrindinės kal-

LAISKAS IŠ LIETUVOS

Ar daugiau kas gavo laiškus iš okupuotos Lietuvos su nutrintais lietuviškais pašto užrašais?

Vienas Naujienų skaitytojas iš Edmonton, Alberta, Kanadoje, savo laiske redakcijai praneša: "Porą laiškus gavau iš Lietuvos. Krinta į akis, kad nuo pašto antspaudu dalis su lotyniškais (lietuviškais) raidėmis yra nutrinta. Idomu būtų žinoti ar kiti žmonės yra pastebėję tokį nutrynimą. Mėginsiu dar pasiteirauti pas kitus žmones..."

Atsiliepiamas: Gavau iš Lietuvos du laiškus š. m. kovo 4 ir 6 dienomis datuotais pašto antspaudais. Ar tai nutrynimas ar sąmoningai antspaudas taip spauštas, kad abiejuose vokuose aiški yra antspaudu apatinė dalis rusiškai parašytu miestelio vardu ir rusiškais raidėmis "Lit. SSR", o toliau (aukščiau) tik pusė miestelio vardo lietuviškai įskaitoma, o visa kita visiškai neaiški! Arba nutrinta arba tyčia spausa viena rusišką pusę, kad antroji, lietuviškoji, liktų neįskaitoma...

Kas daugiau tokių laiškus gavo?

J. P.

● Baisus mums yra priešas kardas, pakibęs ties galva, bet dar baisesnė amžinos vergystės pančiai...

bos" minėjime visai nebūtų (o jos kaip sakiau, gali ir nebūti) tai aš siūlyčiau, josios vietoje, leisti į sceną organizacijų (net ir jaunimo, sakysčiau, net jaunųjų) atstovams pasakyti žodį kitą, lyg ir duodant viešą įsipareigojimą dirbti, aukotis pavergtosios tautos laisvei ir gerovei. Tas visų aktyvus dalyvavimas šventės programoje tokiais, va, viešais įsipareigojimų pareikšimais pagyventų Vasario 16-sios minėjimus ir mus visus suartintų idėjiškai. Tik tie žodžiai turėtų būti labai trumpi po kokias 2 — 3 minutes.

Dėkodamas p. Stasiui Juškėnui už jo kitiems pastabas dėl mano straipsnio, laukiu ir daugiau tokių esminių, geros valios, gerų tikslų pastabų dėl mano pareikštų šiame laikraštyje minčių.

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenė ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraudimams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudimą ir ligos pašalą, kuri yra pigi, nei SUSIVIENIJIMAS neteikia pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudimas tikrai ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$100,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudimą - Endowment Insurance, kad jaunulis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudimą: už \$1,000.00 apdraudęs tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviški KUBU ir draugių namams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudimo mokeskis \$2.00 metams.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijose. Kreipkitės į kuopų veikėjas ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

SAVE AT Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanuskas, President Phone 847-7747

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE 2 YEAR MATURITY

Paid and Compounded QUARTERLY 5% REGULAR PASSBOOK ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

Mes švenčiame 50 m. sukaktį Mokame iki 6% Dividendus ir dar duodame dovanų.

JEI PADESITE TAUPYMO SĄSKAITON \$100 ar daugiau, tai galėsite gauti šotį ir 4 stiklus.

JEI PADESITE \$500 ar daugiau, tai iš 40 dovanų galėsite pasirinkti padažo šildytuvą, žvakių, patarnavimų lėkštes, dėžutę duonai, nerūdijamo plieno dubenį daržovėms maišyti, elektros laikrodį virtuvei ir daugelį kitų vertybių.

JEI PADESITE \$5,000 ar daugiau, tai iš 40 dovanų, galėsite pasirinkti rankinius ir stalo laikrodžius, dakrono antklodę, radiją, foto aparatą, šildomą lėkštę, spingtuvą, elektros keptuvą, Corning kavinuką ir daugelį kitų vertybių.

VIENAI SĄSKAITAI VIENA DOVANA.

DARBO VALANDOS: Pirmadienį, antradienį nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadienį nuo 9 iki 6 val. vak. Penktadienį nuo 9 iki 7 val. vak., o šeštadienį nuo 9 ryto iki 1 po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 So. Halsted St. Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months. Canada \$22.00 per year, other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniai — iki 12 val.

Pasiruoškime naujam antplūdžiui

Vytauto Kazakevičiaus bendradarbiai, remiami Lietuvos komunistų partijos centro komiteto ir pavergtų Lietuvos gyventojų pinigais, yra pasirūpę truks laikys „užmegzti“ kultūrinius ryšius su Amerikos lietuviais. Tam tikslui Vilniuje buvo sušauktas šio komiteto darbuotojų pasitarimas, kuriame kalbas sakė ir planus dėstė keli gana įtakingi vyrai. Rašytojas ir radiofono pranešimų organizatorius Juozas Baltušis pasižadėjo išvystyti „masinius ryšius“ su amerikiečiais, o vysk. Romualdas Kriščiūnas yra pasiūlyęs „tarybinėje“ Lietuvoje išleista „Maldyną“ ir „Apeigyną“ naudoti „ryšiams užmegzti“.

Tuos „kultūrinius“ ryšius jie nesirengia užmegzti kultūringai, rodydami kultūros srityje pasiektus rezultatus ir naudoti kultūrinius įtikinėjimo metodus, bet šturmu. Iki šio meto jie siuntė paskirus specialistus ir skambius balsus turincias sirenas, bet šiandien patys įsitikino, kad tas darbas brangus, o rezultatai labai menkai. Kelionėje sirenos balso stygos kiek atsilūso, reikia paskubomis ją išvesti į Maskvą ir stygas patempti. Nei poetų, nei dainininkų žygiai nieko pozityvaus nedavė, užtat dabar jau nutarta paversti kitus metodus.

Buvo šturmuojamas kiekvienas „tarybinis“ Lietuvos nuvažiavimas Amerikos lietuvių. Jau iš anksto buvo nurodyta keliai ir takai, kuriais jis gali eiti, ir nurodyta, kuriais nebegali. Jau buvo paskirtas viešbutis, kuriame jis gali gyventi ir pasakytas, kur jis negali kojos iškelti. Jau buvo skiriamos busai, šoferiai ir palydovai, kurie turėjo instrukcijas sekti kiekvieną parvažiavusį mūsų tautietį ir registruoti kiekvieną jo nuomonę. Parvažiavusiems buvo rodomas Vilnius, Trakai, Druskininkai ir kelioms valandoms Kaunas. Kiekviena valanda buvo naudojama parvažiavusiems tautiečių indoktrinuoti „naujas idėjas“ ir parodyti „naują santvarką“. Kada Lietuvos grįžęs turistai bandydavo pasukti į kitą kelią ar žengti kelis žingsnius takeliu, tai tuojau prisistatydavo prie jo policininkas, grasinantis traukti teisman už „nesilaikymą nurodytų taisyklių“.

Nežiūrint visų užvarų ir draudimų, Lietuvos nuvažiavusieji vis dėl to patirdavo žymiai daugiau apie Lietuvą, negu okupantas norėdavo, kad parvažiavusieji žinotų. Jie parsiveždavo tikro gyvenimo vaizdų, o kai kuriems pavykdavo net po kelias fotografijas išsivežti. Dabar okupantas ir Lietuvos komunistų partijos centro komitetas nutarė sutrumpinti vizito laiką „tarybinėje“ Lietuvoje. Vietoj iki šio meto buvusių dešimties dienų, nuo

praeitos savaitės leidžia keliose aptvertose vietose būti tikrai penkias dienas. Noras „ryšius užmegzti“ yra toks didelis, kad lietuviams turistams per pus sumažino vizito laiką. Visa eilė Amerikos lietuvių, norėjusių bent 10 dienų pabūti su savišiais, dabar galės su jais pasimatyti tik penkias dienas. Šitokia išimti okupantas padarė tikrai lietuviams. Latviai gali pabūti „tarybinėje“ Latvijoje 10 dienų. Estai gali daryti tą patį, bet lietuviams vizito laikas sumažintas. Ukrainiečiai, gali būti dvi savaites, gūdai gali pas savo gimines pabūti istis mėnesį, bet lietuviams skiria tik penkias dienas. Rusai tvirtina, kad visoms pavergtoms tautoms istatymus jie taiko vienodai. Penkios dienos lietuviams nieko nereikia. Rusai taip elgiasi, kad lietuviai būtų „vienodesni“ su kitom „laimingoms Sovietų tautoms“.

Vizito sutrumpinimas nei kiek neatšaldė įtakingų Lietuvos komunistų nuo noro „užmegzti“ ryšius su užsienio lietuviams. Atvirkščiai, tas nutarimas visą reikalą dar labiau sustiprino. Turėdami bėdos parodyti „tarybinę“ kultūros pasiekimus pačioje Lietuvoje, josios sostinėje, jie nutarė tą kultūrą nešti į užsienius. Jeigu arklys nelina prie edžiū, tai jie nuatė vartyti edžias pas arkli. Nesijokite ir nesakykite, kad tai yra Naujųjų išmislas. Reikalas apsvaistytas komunistų partijos centro komitete, paskelbtas „kultūrinių ryšių darbuotojų“ plenume, oro pastu atsiustas į Amerika ir paskelbtas Chicagoje leidžiamoje Vilnyje. Jau minėjome, kad svarbias kalbas tame plenume ten pasakė Juozas Baltušis ir vysk. Romualdas Kriščiūnas. Bet pačia svarbiausia kalbą pasakė Vilniaus universiteta baigęs ir centro komitete dirbantis „kultūristis“ Rokas Maliukevičius. 1930 metais Varėnoje gimęs „mokslinkas“ pasižymėjo karo pabaigoje, o vėliau už tai jam buvo sudarytos sąlygos prieiti prie partijos archyvų ir atrinkti spaudai Vinco Kapsuko „literatūrinį“ palikimą.

„Draugas“ Maliukevičius yra pasiryžęs Lietuvoje pasiekti kultūrą gilinai pačioje Amerikoje. Jis ne tik pats taip yra įsitikinęs, bet jis panašiai ir kitus įtikinėja. Iš savo patirties jis šitai kalbėjo ir siūlė:

„Ataskaitiniame pranešime daug dėmesio buvo skirta pažangų užsienio lietuvių, ypač Amerikos žemyno lietuvių organizacijų veiklos reikšmei nušviesti. Iš tiesų, mūsų kultūrinio darbo ir ryšių su tautiečiais užsienyje tvirtausia ir patikimiausia atrama yra pažangios organizacijos spauda. Tai gerai jaučiame kiekvienas vienas ar kitas bendradarbiaudamas su tautiečiais užsienyje. Ir, sakyčiau, ypatingai gerai tai galima pajusti susitinkant su tautiečiais jų pačių darbo vietose, bendraujant su jais pačiame užsienyje“. (Vilnis, 1973 m. bal. 21 d., 2 psl.).

Maliukevičius, pabuvęs Amerikoje, priėjo įsitikinimo, kad reikia siųsti mokslinkus specialistus, kad jie ne tik apklašinėtų, kaip veikia ir dirba Amerikos „pažangieji“, bet kaip galima iš jų išvilioti dar čia esančių įvairių lietuviški leidiniai, organizacijų archyvai ir kitokios istorinė medžiaga. Maliukevičius pats dirba komunistų partijos archyve. Jis nori, kad iš Amerikos būtų nugabenta Lietuvos visi Amerikos lietuvius liečianti dokumentai. Šis žygis bus gerai suplanuotas, o smulkmenos apgalvotos. Reikia laukti, kad netolimoje ateityje pradės plaukti į Ameriką „kultūrininkai“, kurie bandys užmegzti ryšius su kiekvienu Amerikos lietuviu, kuris turi kokių knygų ar lietuviškų laikraščių rinkinių. Atvažiuos gimines, seni pažįstami, mokslinkinkai, ir kitokius titulus turintieji žmonės istorinei medžiagai rinkti ir knygoms spausdinti. Reikia apsisaugoti.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

JONAS BERTASIUS

TEISĖ AR SMURTAS?

Kuomet po šito, Lietuvos žiniose norėjo savo skiltyje pareikšti kiek baimės esamos padėties akivaizdoje, tai spaudos cenzūros buvo viskas išbraukta, o Lietuvos Aidas savo vedamajame parašė: „... turime Tautos Vada. Jis žino kaip vairuoti ir Jis išvairuos“.

Dabar jau nebeapsilauptis, kad Ant. Smetona sekmingai ant suvalkičių nugaros per upelį išvairavo į Vokietiją.

Dar liūdnėsnis vairavimas įvyko, kuomet Clevelande ryžosi vairuoti į degantį namą, kad išgelbėtų savo kalinius — futrą.

Lietuvos Aido nuolat kartojamas ir įvairių tuometinės Vyriausybės narių pranešimuose skelbiamas šūkis: „Turime Tautos Vadą ir Tautą gali būti rami“, taip įsiviešpatavo Lietuvoje, kad susidarė „politinio gyvenimo kapinių ramybė“.

Taciau ir pati Tautos vadovybė užsikrėtė taja „kapinių“ ramybe ir kuomet atėjo Tautai trys savišaus egzaminai 1938, 1939 ir 1940 metais neparodė reikiamo rūpesčio ir toji apsiminta Tautą pasilikti viena be išieities, turėjo atsiklaupiti, pakelti rankas ir viršų ir paklusti svetimam žiauriam, brutaliai įėjai — maskolui atnešai žiauriai vergijai.

AR SOCIALINIO GYVENIMO ŽAIZDA VISIEMS SUKELIA SKAUSMĄ?

M. Kavolis rašo, kad Gruodžio 17-tos akto priminimas yra „žinomoji socialinio gyvenimo žaizda, kurios mes nemegstame liesti, kadangi skirtingai suprantame ir jos palietimas sukelia skausmą“.

Sąryšyje su tokiu pasakymu tuojau iškyla klausimas: o nuo kurio gi laiko pas tautininkus priminimas perversmo akto sukelia skausmą?

Man dar ir dabar tenka pažinti apčiai tautininkų, kuriems Gruodžio 17-tos aktas sukelia džiaugsmą, pasididžiavimą ir kad jiems priklauso toji garbė už Lietuvos išgelbėjimą iš komunistų perversmo ir polonizacijos pavojaus.

Iki šiam laikui pas mane yra užsilikęs gilus jausmas, kad tik lietuvių demokratų jaučia tą didelį skausmą, kuris buvo tas pirmutinis ir skaudžiausias lažis mūsų nepriklausomo gyvenimo eigoje.

Tuo pačiu būtu idomu M. Kavoli paklausti: jeigu vel Lietuvai atgavus Nepriklausomybę ir Tautininkų partijai siekiant valdžios, būtų vel skelbiama, kad jie laikys tų pačių krašto valdymo metodu? Būtų užgriama griežta spaudos cenzūra, karo stovis ir karo lauko teismai, būtų leista veikti tik vienai tautininkų partijai, kandidatus į seimą, jeigu toks būtų renkamas, slatytu tik tautininkai, iš jaunimo organizacijų būtų leista veikti tik neolitu-

anams ir pagaliau vienas iš Tautininkų partijos narių pasiskelbtų esąs „Tautos Vadas“.

Užgriant ir pateisinant buvusius savo valdymo metodus, norėtusi žinoti, ar tie tremties gyvenimo metai, kurie pilni visokios patirties, išgyventų sukrėtimų tautų gyvenime, nebūtų nieko keistesnio išmoke, kad apsisprendus kitais valdymo metodais remtis ir nauja Tautos išmintimi pasiremus kalbėti Tautos vardu?

Tat ar šių dienų tautininkams nevertėtų iš praeities klaidų pasisemti daugiau stiprybės ir eiti kartu su Tauta, nesisavinant tuo pačiu Tautos išminties monopolio.

AR KONSTITUCIJOS LAUŽYMAS YRA GARBINTAS ŽYGDARBIŠ. AR BAUDŽIAMAS NUSIKALTIMAS?

Visiems yra žinoma, kad Vilniaus konferencijos nutarimu 1918 m. Vasario 16 dieną buvo paskelbta: „... atstatinti Nepriklausomą, demokratiniams pamatais sukurktą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje“ ir po kurio skelbimo yra ir A. Smetonos parašas.

1919. IV. 4 d. Ant. Smetona, kaip Lietuvos Respublikos Prezidentas, prisiekė tai Lietuvos Tarybos priimtą deklaracijai.

1926. XII. 19 d. Ant. Smetona vel tapęs Lietuvos Valstybės prezidentu prisiekė Lietuvos Konstitucijai, kurioje užakcentuoti demokratiniai pagrindai.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ LIETUVISKOJE VISUOMENĖJE

Dėl nesutarimų Amerikos lietuvių organizacijoj

(1)

Šių dienų Amerikos lietuvių veikloje atsiradę nesutarimai ne tik nerodo tendencijos mažėti, bet veikla krypta į didesnę nesutarimą. Šie nesutarimai išsivystė tarp konservatyvios bėkompromisiniai stovinčios už pavergtos tautos siekius visuomenės ir radikaliai liberalių pažiūrų asmenų, toleruojančių esamą Lietuvos padėtį. Pastarieji yra nuobiros nuo įvairių pasaulėžiūrinių grupių asmenys, sudarę net koalicionius sąjūdžius. Tai senosios kartos save vadina „progresyviais“ ir įvairūs akiratininkai, jų globėjai, remėjai ir skleidėjai, visi dabartinės lietuvių tautos padėties šalininkai.

Iš jų lūpų mes jau girdime tokius pareiškimus, dėl kurių privalome giliai susirūpinti. Pavyzdžių tam netrūksta. Prateisais metais važinėję po Rusiją ir okupuotą Lietuvą, kai kurie asmenys ir iš ten atsivežę skaidres, jas demonstravo lapkričio 9 d. viename Chicago vaikų darželyje.

Rodant vieną skaidrę buvo pasakyta: „Čia matome prie Kauno 9 forto kiemą, kuriam buržuaziniams ir nacių laikais buvo kankinami ir žudomi žmonės...“ Suprantama, kad šis sakinyus buvo nukaltas agitpropo kalveje ir pasakytas dar nepilnai subrendusio lūpomis.

Nežiūrint to, čia jau ryškėja, kad mes turime rimtų priežasčių nesutarimams elementariuose dalykuose. Dėl nesutarimų su čia paminėtais Lietuvos okupanto šalininkais ir tolerantais, padėtis nėra labai komplikovota ir, mano supratimu, be didelio vargo tuos nesutarimus galima išs্পresti.

Ši reikala reikėtų spresti taip, kaip senoji Amerikos lietuvių bendruomenė išsprendė. Tikrumoje jie ir patys to prašėsi. Nepasitenkindami anksčiau turėta spauda, kurios turėjo apsieiti („Vilnis“, „Laisvė“ vėliau ir „Vienybė“) dar įsteigė ir mėnraštį.

Daug ką ir „Mildos“ patalpose galima sutikti, ypač kada atvažiuoja Maskvos patikėtiniai su instrukcijomis. Belieka nuo jų atsiriboti ir bereikalingas ezrelis savaime išnyks. Tą padarė kadaise senoji karta, geresnio sprendimo nebus surasta ir dabar.

(2)

Lietuvių Bendruomenės kom-

K. RADVILA

nes organizacijos, choras, sporto, šokių, vaidybos ir kitokius vienetus. Buvo įsteigti net vienuolynai. Šv. Kazimiero akademijos vienuolių dėka Chicagoje yra pastatytos Šv. Kryžiaus ligoninė, aukštesnioji mergaičių mokykla ir vienuolyno rūmai. Marquette Parko kolonijoje, kur randasi minėtos institucijos, Chicago miesto taryba tą vietą pavadino Lituanian Plaza vardu, kuria visi Chicago lietuviai didžiuojasi. Buvo įsteigta visa eilė periodinių laikraščių bei žurnalų ir radio programų.

1940 m. rusams okupavus lietuvių arba iš viso nebuvo, arba ir buvo, bet neorganizuoti. Savaime suprantama, ten LB buvo reikalinga. Taip pat buvo reikalinga apjungti visą lietuvių išsiviją, išsiblaškusią po visą pasaulį. Tą veiksnį — Pasaulio lietuvių Valdybą, mes turime, kurią išrenka Pasaulio lietuvių Seimas. Ši institucija vertintina daugiau kaip simbolinė, bet ne kaip egzokutyvinė valdžia, nes tam yra VLI-Kas.

Grįžtant atgal į Amerikos lietuvių bendruomenę kylančius nesklundimus, norime ar nenorime, turime sutikti, kad tuo pagrindu yra lietuvių Bendruomenės atsiradimas Amerikos lietuvių visuomenėje. Ne-skaitant šio rašinio pradžioje paminėtų priežasčių, kurios yra kito pobūdžio, antroji ir yra ta, kad LB veikla kiekvieną dieną pradeda daugiau ir daugiau kryžiuotis su Amerikos lietuvių visuomenės iš senian suformuluota ir nusistovėjusia veikla.

Turime pripažinti, kad Amerikos lietuvių visuomenė savo veiklą buvo išvysčiusi pilna to žodžio prasme, tikra bendruomeninė mozaika.

Pirmiausia toji visuomenė pagal galimybes apsigyveno kompaktiniuose pasirinktose dalyse. Taip gyvendami turėjo galimybes steigti savas parapijas ir pasistatyti bažnyčias. Prie bažnyčių įsisteigė parapijinės mokyklos, kuriose šalia anglų kalbos įvedė ir lietuvių kalbos pamokas, kad nereikėtų steigti atskirų šeštadienių mokyklų.

Buvo pastatytos pobūviam bei kitiems kultūriniais renginiams salės. Apdairesnieji įsteigė savas taupymo ir skolinimo bendroves. Buvo nupirktas žemės piknikams, kad nereikėtų mąstyti su kitatautiais. Nebuvo pamiršti ir mirusieji. Jų amžinat poilsui nupirkti žemės plotai, kad jie amžiais ilsėtusi atskirai nuo kitatautų.

Amerikos lietuvių visuomenė turėjo beveik visas kultūri-

(Bus daugiau)

WASHINGTONAS. — CIA

įstaiga, kaip rašo David Wise savo knygoje „The Politics of Lying“, buvo įsteigusi Colorado kalnuose stovyklą, kurioje buvo treniruojami Tiboeto vyrai kovai prieš Kiniją. Partizaninio karo ekspertai gavę rekrutų iš pabėgėlių į Indiją tarpo. Treniravimo programa buvo nutraukta 1961 metų gale.

žiai Tautos atečiai sukurti ir ją amžiams išlaikyti.

KIENO GARBINGIAU PASIELGTA?

Norėtusi paklausti, kaip M. Kavolis ir šių dienų tautininkai galvoja, ar garbingiau buvo buvusiame Valstybės prezidentui dr. K. Griniui, paėmus pasizadėjimo parašą iš prof. A. Voldemaro, kad nebus keičiama Lietuvos konstitucija, pačiam atsi-statyti, ar leisti save areštuoti, kurio pasekmėje tikrai būtų kilęs pilietinis karas?

Tokia padėtimi tikrai būtų galėję pasinaudoti lenkai ir Lietuvą užimę atgaivinti istorinę Lietuvos ir Lenkijos Uniją. Visi daviniai rodo, kad lenkai tik ir laukė mūsų krašto viduje didesnės suirutės.

Tat kuris, kaip Vyriausio Valstybės Tribuno Prokuroro nuomone, yra labiau vertingas Tautai, ar tas, kuris pasitiki duotu ir savo parašu patvirtintu pasizadėjimu, ar tas, kuris nesilaiko savo duoto parašo?

Štai prof. A. Voldemaro duoto pasizadėjimo turinys:

„Aukštai gerbiamas pone Respublikos Prezidente!

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį „Nauji enas“

Dar apie žurnalistus

Šių metų kovo 31 d. Naujienų 77-me numeris buvo įdėta VI. Bakūno korespondencija "riebus savaitgalis", kurioje aprašomas L2S Los Angeles skyriaus susirinkimas, įvykęs kovo 25 d. Norėjęs korespondentui padėti už dėmesį, tik kyla kai kurių abejonių dėl jo intencijų. Pirmiausia tas susirinkimo pavadinimas: "Taip vadinamų žurnalistų" susimu.

Suprantama, tai paniekinantis išsireiškimas. Neaišku, kodėl autorius pažėminėjęs išsireiškia apie savo kolegas, su kuriais jis bandė dirbti, ir prieš keletą metų buvo netgi šio skyriaus valdyboje.

Būtų pageidaujama, kad VI. Bakūnas ir vėl prie šio skyriaus prisidėtų. Žmonės su aukštesnėmis kvalifikacijomis, arba tikri žurnalistai, keltų skyriaus prestižą. Bendrai, šio skyriaus

ramus nuomoninių pasidalinimų, ir taip pat nebūvo dialogo. Tarp eilės kitų kalbėjo ir rašytojas J. Gliudė, kuris dalyvavo kaip svečias. Jis savo kalboje pavadė žurnalistus, vių tarpe.

— Ponia Anna Shulmistras buvo pagerbta Illinois Verslo ir Profesionalų Federacijos iškilminguose pietuose Beverly Hills klube suteikiant metinį garbės titulą 2-me distrikte. Rekomendavo tos organizacijos Palos Parko klubas, kurio pirmininke ji buvo du metus. Jonas ir Anna Shulmistras turi apdraudus ir pinigų keitimo įstaigą Brighton Parko apylinkėje. Priklauso Don Varnas postui ir kitoms lietuvių organizacijoms.

— Kelly Aukšt. Mokykloje bus Federalinės valdžios civiliniams tarnautojams egzaminai balandžio 21 — 25 d. 6:30 v. v. Toje Brighton Parko apylinkės mokykloje taip pat yra vakariniai kursai suaugusiems.

— Algirdas Dula, New Britain, Conn., išrinktas LB apylinkės pirmininku, Bernardas Vilcinskis — vice pirm., Vladas Butrimas — sekr., Juozas Liūdžius — izd., Juozas Balčiūnas — visuomenės reikalams. Revizijos komisijon išrinkti K. Stasiukevičius, J. Lebaris ir K. Zaviakas.

— Marija V. Strasevičiūtė iš Marquette Parko ir Jonas E. Sarna iš Gage Parko apyl. yra Southern Illinois u-to garbės studentai su visais "A" pažymiais.

— Danutė Cerniūtė, Liuda Germanienė, Stasys Kiela, Kurt Leschkes, Stella Miliauskienė, Henrikas Paškevičius ir Elena Rušinskienė iš Marquette Parko apylinkės gavo Amerikos pilietybę.

— Maria Aldonis, praeitų metų Gintaro debutantė, studijuja St. Teresa kolegijoje, Winona, Minn. ir yra aktyvi studentų veikloje, taip pat dramų grupėje, kuri tarėjo išvykas įvairiose Minnesotos ir Wisconsin valstijų vietovėse.

— Illinois State Scholarship Commission, P. O. Box 607, Dierfield, Ill., yra paskyrusi apie 90 mil. dolerių negrąžinamoms stipendijoms ir mokslo paskoloms, norintiems studijuoti valstijos gyventojams be amžiaus skirtumo. Kreiptis į tą įstaigą arba į miesto kolegijų Financial Aid raštines.

— Nelaimė Chicago upėje Naktį į šeštadienį Chicago upėje ties Harrison gatve greitai plaukdamas "pasimaginimų" motorlaivis atsimušė į dvi lėtai plaukusias plienines baržas apvirto. Baržų vilkiko vairininkas vieną motorlaivio keilaukinką išgelbėjo, o du liko nerasti. Spėjama, kad bus prigėrę.

— Senatorius Henry Jackson yra padaręs pareiškimus kad Amerika neduotų jokios ekonominės pagalbos Sovietų Sąjungai tol, kol emigracijos suvaržymai visiems žmonėms nebus pašalinti. Amerikos Lietuvių Taryba ragina visus lietuvius remti tuos pareiškimus, rašant laiškus senatoriui Jacksonui. Prašome adresuoti: The Honorable Henry Jackson, United States Senate, Washington, D. C. 20510.

— Mok. Alfredas Kleinaitis, Emil Skistimas ir Jonas Perkūnas (Tėviškos parapijos nariai) sutiko tartininkauti LB Marquette Parko Apylinkės Rinkimų Komisijai, kuriai vadovauja Stasys Dziugas (WA 5-3682) praveisti rinkimus į LB VII-tą tarybą ir į PLB seimą atstovus

— REMKITE TUOS RIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE"

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
DIE SETTER
PUNCH PRESS AND
PRESS BRAKE
Growth opportunity. Excellent
benefits.
Call Mr. MITERA
Monday thru Friday 8:30 to 4:30.
828-4444

TOOL MAKERS
LATHE HANDS
GRINDER HANDS
Pleasant working conditions.
COLUMBIA TOOL & GAGE CO.
1921 PICKWICK AVE.
GLENVIEW, ILL.
Call 729-4902

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia
SECRETARY
Interesting position for bright person
with good shorthand and typing, figure
aptitude. Excellent company benefits.
La Salle St. location.
SALK, WARD & SALK, INC.
Miss Rosenberg 236-0825

DEPENDABLE LIVE IN
HOUSE KEEPER
For one adult woman. Other help
employed, own room top wages and
home for right person. Recent references.
English necessary. Near
North Lake Shore Drive Apt.
787-7121

RECEPTIONIST — TYPIST
FOR ADVERTISING AGENCY.
We need an excellent typist with
good phone voice. Excellent salary
and benefits offered.
Call Mrs. BRIGGS
648-1199

SECRETARY
Personable gal with good typing
skills. Shorthand helpful, not necessary.
To work with import manager.
Will have variety of duties. Good
salary with fringe benefits.
Call Mr. SCHMIDTKE
243-8050

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių
SALES EXECUTIVE
We need executive management person
to fill top position in our corporate,
Industrial Chemicals. Excellent
income: \$11,500 — \$24,000, potentials — bonus, comm.
Mr. FUNK — 887-0340
10:00 A.M. — 3:00 P.M.

MISCELLANEOUS
Ivairūs Dalykai
KAY'S PLACE
IR PIRKINIŲ VIEŲA
(buv. Liepos), 8236 Kean Ave., Willow
Springs, Ill., siūlo nuomoti piknikams
vieto: Memorial Day — gegužės 28 d.
ir Liepos 4 d., taip pat sekmadieniais
— birželio 10, liepos 1 — 8 — 15 — 22
ir rugpjūtio 12 — 19. Taip pat yra dar
neišnuomota bet kuriam seštadieniui.
Kaina 60 dol.
Reikia įnešti 20 dol. rankpinigių.
Tel. 839-9584

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISIMOKĖJIMAMS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
[VISU RUSIU DRAUDIMO AGENTORA]
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

PIGIAI PARDUODAMAS medinis pajamų namas Marquette Parke. Po 6 val. vakaro telefonuoti 434-9583.

MURINIS 3 BUTAI
— 2 po 6 ir vienas 4 kambarių. Centralinis šildymas. 30 pėdų sklypas. 2 auto garažas. Dideli butai. Modernūs įrenginiai. Geriausioj Brighton Parko vietoje.
\$36,500.

SIMAITIS REALTY
2951 W. 63rd ST. (prie Sacramento)
Tel. 436-7878

CUSTOM BUILT
Spacious 3 bedroom home all brick. 1½ baths. Full basement. Call for appointment — By owner.
737-4308

GREITAM PARDAVIMUI
Puosnus 2 butų namas su apstatytu baldais butu angliškame beismante. Viskas atnaujinta ir labai gerame stovyje, geroje Marquette Parko apylinkėje. Geros pajamos.
\$37,000
Tel. 758-9287 arba 758-9304

5223-25 So. KEDZIE AVE.
Dvi krautuvis ir 4 butai. Karšto vandens šiluma gazu. Nauja 220 voltių elektra. 2 mašinu murinis garažas. Įkainuota teisingai už \$42,000. Skambinti pirmaadienį.
Tel. 737-5600
McKEY & POAGE, INC.

2914 WEST 63rd STREET
Didelė dviguba mūrinė krautuvis su 4 butais ir 4 mašinų mūriniu garažu. Flexicore tipo grindys, karšto oro šiluma, butuose yra krosnys ir šaldytuvai. Labai gerame stovyje, tuoj galima užimti. Skambinti pirmadienį.
Tel. 737-5600
McKEY & POAGUES, INC.

PROFESIONALU IR BIZNIERIU DĖMESIUI
6 kambarių mūrinis 18 metų bungalov ant 44 pėdų sklypo prie 77-tos ir vakarus nuo Kedzie. 1½ vonios. Spinduliuojanti karšto oro šiluma. Oro vėsinimas. Elektrinė virtuvė su visais įrengimais. Redwood medžių iškaltas žaidimų ir poilsio kambarys. Gera nuosavybė.

McKEY & POAGUE REALTOR
3145 WEST 63rd ST.
Tel. 737-5600

REAL ESTATE — OUT OF TOWN
Nuosavybės — kitur

FLORIDOJ — ST. PETERSBURG
IR APYLINKĖJ
Island Real Estate
4506 Gulf Blvd.
St. Petersburg Beach, FL 33706
Area code 813 362-1441
LAIMA JAKUSOVAS, brokeris

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai

M. A. SIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: RRepublic 7-1941

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINIŲ DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

PASIUNTINIO K. ŠKIRPOS VEIKALAS

SUKILIMAS
LIETUVOS SUVERENUMUI ATSTATYTI
Jau atiduotas spausdinimui ir bus parduodamas po 15 dolerių, c užsiprenumeravus jį iš anksto — po 12 dolerių už knygą.

Užsakymus siųsti autoriaus adresu:
MR. K. ŠKIRPA,
2043 36th ST., SE.
WASHINGTON, D. C., Zip. 20020

Data.....
Jungdamas 12 dol. čekį (arba Money Order) prašau teiktis prisiųsti man "SUKILIMO" knygą, kai ji tik bus atspausda.

PAVARDE.....
GATVE.....
GYVENVIETĖ.....

Parašas

NAUJENU VAJAUS PROGA

Vajaus komisija dėkoja visiems rėmėjams už aukas ir kitokią paramą, taip pat už atsiliepiamus laiškus ir pareiškimus, kurie rado teigiamą atgarsį visu lietuvių protuose bei širdyse pačioje vajaus pradžioje. Antrajame vajaus laikotarpyje norime ir prašome atkreipti dėmesį ne tik į reikiamą paramą aukomis, bet ir į kiekvienam laikraščiui brangią sąžiną — naują prenumeratorių, kad nuolat didėjančiųjų skaitytojų būty ilgam užtikrinta egzistencija nekeltant kainos. Naujienos savo tikslią informaciją ir laikysena, remdamos "visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bei visiems naudingus darbus, užsitarnavo visų lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia, kad tas dėmesys ir parama taptų konkrete. Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos platinti Naujienas, besistengiant surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsakyti Naujienas. Jos yra visiems įdomios, naudingos, reikalingos, ir net būtinos.

Chicagoje, priemiesčiuose ir Kanadoje Naujienos metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, trims mėnesiams — \$7.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$20.00, pusei metų — \$11.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Užsieniuose — \$23.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

Siunčiu..... dol.
☐ Prašau siųsti Naujienas per mane užsiskaičiusiam naujam skaitytojui.
☐ Užsakau Naujienas savo..... kaip dovana..... proga.
☐ Sumoku savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums nereikėtų siųsti raginimo.
☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis susipažintų.

PAVARDE IR VARDAS.....

ADRESAS.....

PAVARDE IR VARDAS.....

ADRESAS.....

Parašas

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigūs ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais, ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

Tailandijos Raudonasis Kryžius buvo paskelbęs "stipriausio ir gyviausio vaiko" parodą — konkursą. Čia matomas 2 metų Chula, laimėjęs pirmą premiją.